

Toekomst voor de Lokale Publieke Omroep

NEDERLANDSE LOKALE
PUBLIEKE OMROEPEN

NLP^o

Publieke opdracht

De lokale omroep vormt de derde laag van het Nederlandse publieke mediabestel. Er bestaan op dit moment 260 lokale omroepen in zo'n 360 gemeenten. Ze werken vanuit dezelfde wettelijke publieke opdracht als de landelijke en regionale omroepen. Daarbij onderscheiden lokale omroepen zich door een media-aanbod dat is gericht op de directe leefwereld van de kijker, de luisteraar, de internetgebruiker — de burger. De lokale omroep zorgt voor informatie gericht op het gebied waar de burger woont, leeft, werkt, inkopen doet, uitgaat, sport, onderwijs volgt enzovoort. Hij geeft daaraan vorm met betrokkenheid van inwoners en groeperingen. Minstens de helft van alle lokale publieke mediaproducties moet informatief, cultureel en/of educatief zijn. Er moet aandacht zijn voor bewoners, straten en buurten in het verzorgingsgebied.

Maatschappelijke waarde

De kleinschalige oriëntatie van de lokale omroep is een wezenlijk sterk punt in een mediabestel dat almaar concurrerender wordt. In de communicatie tussen overheid, maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en de burger is de nabijheid van de lokale omroep een onmisbare kwaliteit geworden tegenover de relatieve anonimiteit van het media-aanbod op regionaal en landelijk niveau. De lokale omroep verbindt burgers met elkaar en met hun omgeving. Herkenning, nabijheid, gemeenschapsgevoel en participatie zijn daarbij kernbegrippen. Juist omdat gemeenten steeds meer taken uitvoeren die de levenssfeer van inwoners rechtstreeks raken, zoals de zorg en arbeidsparticipatie, wordt de controlerende en agenderende functie van de lokale publieke omroepen alleen maar belangrijker.

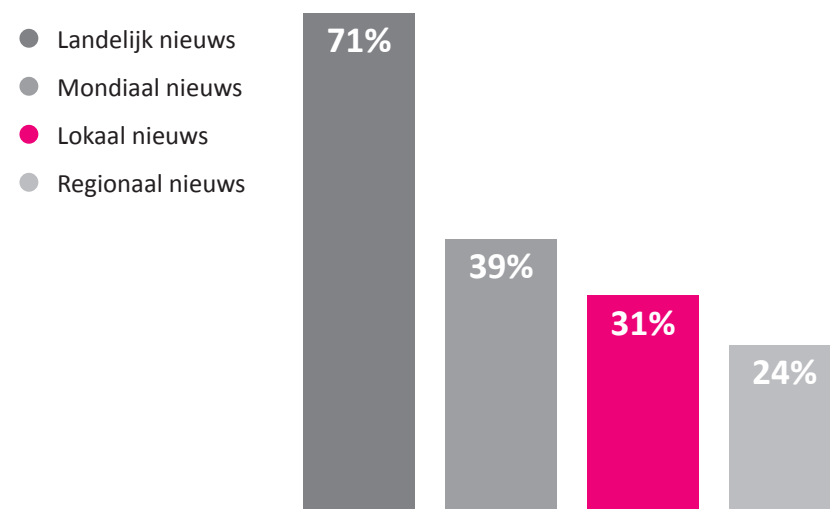

De lokale omroep bericht over amateursport en stimuleert op die manier de deelname aan lokale sportevenementen en voorzieningen. Hij zorgt voor binding tussen bewoners en verhoogt de leefbaarheid en de maatschappelijke participatie.

Journalistieke waakhond

Lokale omroepen vormen steeds vaker de enig overgebleven journalistieke waakhond van de lokale democratie. Publieke en commerciële regionale media verdwijnen of concentreren zich noodgedwongen op nieuws uit de stedelijke regio's. Hyperlokale en burgerinitiatieven blijken te vaak geen duurzaam platform voor onderscheiden meningen in het kader van hoor en wederhoor. Lokale omroepen daarentegen bieden een betrouwbaar en professioneel netwerk voor burgerjournalistiek *avant la lettre*. Er werken zo'n 500 professionele journalisten, redacteuren en technisch personeel en meer dan 20.000 intern opgeleide vrijwilligers iedere dag weer aan een onafhankelijke en kritische nieuwsvoorziening over bestuurlijke en maatschappelijke onderwerpen — ook wanneer deze niet langer in het middelpunt van de belangstelling staan. Ze volgen de politieke agenda en attenderen burgers op vraagstukken die van lokaal belang zijn.

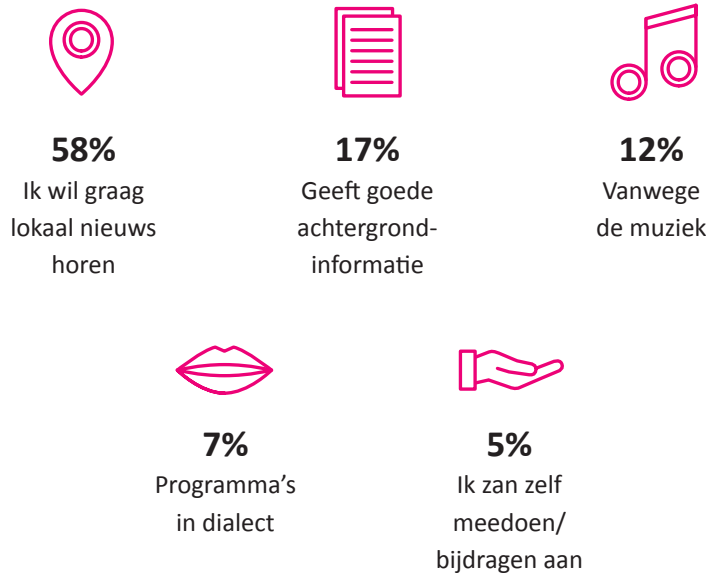
Nieuwsconsumptie in Nederland

Het landelijke nieuws wordt verreweg door de meeste Nederlanders gevolgd (71%). Lokaal nieuws (31%) wordt bijna net zo belangrijk gevonden als het wereldnieuws (39%). Nieuws uit de provincie wordt door een minderheid (24%) gevolgd. Hoe sterker iemand zich verbonden voelt met de gemeente, hoe meer het lokale nieuws gevolgd wordt. (Bron: DVJ Insights, 2014)

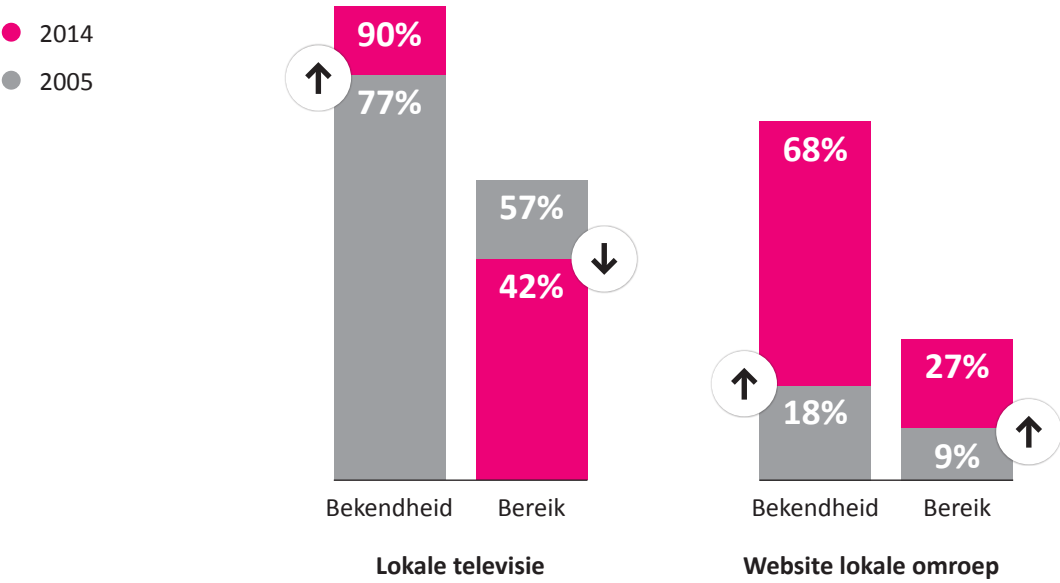
**Met 20.000
vrijwilligers bieden
de lokale omroepen
een betrouwbaar
en professioneel
netwerk voor
burgerjournalistiek
*avant la lettre.***

Redenen om te luisteren naar de lokale radio

De meeste mensen luisteren naar de lokale publieke radio vanwege het nieuws. Ook het kunnen volgen van programma's in dialect wordt regelmatig aangegeven als reden. Jongeren luisteren overigens vaker naar de lokale radio dan ouderen. Alleen in Zuid-Nederland luisteren meer ouderen dan jongeren naar de lokale radio. (Bron: DVJ Insights, 2014)

Bekendheid en bereik van lineaire en non-lineaire lokale content

De televisiezender van de lokale omroep heeft zowel de hoogste bekendheid, als het hoogste bereik. Het dalende bereik van de lokale televisie in de afgelopen jaren wordt gecompenseerd met een snel toenemend bereik via internet. Van alle doelgroepen kijken en luisteren ouderen het meest naar de lokale omroep via de radio en televisie. Jongeren maken steeds meer gebruik van het online aanbod. Mannen zijn het meest bekend met het beschikbare online aanbod van de lokale omroep. Opvallend is dat men in Noord-Nederland (57%) hiermee het minst bekend is en in Oost-Nederland (78%) het meest. (Bron: DVJ Insights, 2014)

Het aantal mensen van 75 jaar en ouder dat zich eenzaam voelt, neemt toe van ruim 600 duizend in 2015 naar ruim 1,3 miljoen in 2040 (RIVM Trendscenario 2018). De lokale omroep draagt eraan bij dat ouderen het gevoel hebben erbij te horen en op de hoogte blijven van wat er in hun omgeving gebeurt.

Bereik

Uit onderzoek blijkt dat de bekendheid van de lokale omroep onder Nederlanders groot is. Zo is de lokale tv-zender bijna net zo bekend als de landelijke tv-zenders. Ouderen kijken en luisteren het meest naar de lokale omroep via radio en televisie, jongeren maken het meeste gebruik van de online diensten. Lokale omroepen slagen er verder goed in om bestaande en nieuwe groepen mediagebruikers te bereiken en om burgerjournalistieke initiatieven aan zich te binden. Door hun bekostiging uit publieke middelen zijn lokale omroepen bovendien niet uitsluitend afhankelijk van commerciële inkomsten. Ze zijn daarnaast goed geworteld in hun gemeente, onder andere door de vele vrijwilligers die er werken en de directe contacten met organisaties, bedrijven en burgers in hun verzorgingsgebied.

Alexander Pleijter

Docent online journalistiek aan de Universiteit Leiden

Het is een taak van de overheid om te zorgen dat er een levensvatbare journalistiek is. En dat er ook journalistiek van voldoende kwaliteit is. Het is niet zo dat de markt daar automatisch in voorziet. Zeker ook omdat er een heleboel journalistiek werk tamelijk verborgen plaatsvindt. Als je echt iets moet uitzoeken, dan kost dat heel veel tijd. Dat levert dan misschien een nieuwsbericht op of misschien een wat uitgebreider nieuwsverhaal. Maar het is bijna nooit zo dat je die investering terugverdient met advertentiegeld. Dus ik vind het goed als de overheid daar op bedacht is en daar geld in investeert. Ook omdat nieuws over politiek gewoon niet de primaire belangstelling van het publiek heeft. Het zijn dus niet de berichten waarmee je als lokale omroep heel veel mensen, en dus advertentie-inkomsten trekt.

Gemeenten hebben de opdracht om een bepaald minimumbedrag voor de lokale omroep te reserveren, maar hebben tegelijkertijd te maken met heel veel andere prioriteiten. Het feit dat er veel vrijwilligerswerk in de lokale omroep zit, mag echter geen excuus zijn voor gemeenten om daaraan dan maar wat minder te besteden. Je moet voor continuïteit kiezen en dan is het belangrijk om een stevige basis te hebben, zodat die vrijwilligers ook goed kunnen functioneren. De continuïteit is nu te veel het manco van het vrijwillige karakter van de lokale omroep. Goede lokale journalistiek kost gewoon geld.

Lokale omroepen zijn belangrijk voor het goed functioneren van de democratie, simpelweg omdat ze informeren over wat er allemaal in een dorp, streek of stad gebeurt. Eén van de dingen waarover ze in ieder geval moeten informeren, is de beleidsagenda van de lokale overheid. Met welke plannen is het gemeentelijk bestuur bezig, wat zijn de plannen waarover de gemeenteraad vergadert en welke beslissingen worden er genomen. Goed informeren wat er allemaal in de lokale politieke arena gebeurt. En daarnaast ook een controlerende functie. Niet simpelweg de informatie doorgeven, maar ook controleren, van te voren dingen uitzoeken. Bijvoorbeeld of er geen steekpenningen betaald worden door bouwbedrijven of dat de wachtlijsten in de jeugdzorg alleen maar langer worden. Dat zijn dingen die de lokale omroep moet uitzoeken, omdat anderen die laten liggen. De lokale omroep kan bovendien heel goed peilen wat er onder de burgers leeft. Met welke problemen hebben wijken, in een dorp of stad of in het buitengebied, te maken? Daarover kan hij dan publiceren en burgers zo weer helpen een onderwerp op de politieke agenda te krijgen. Dat is ook een heel belangrijke taak.

Ik denk dat, als het erop aankomt, mensen vooral lokale belangstelling hebben. Dat zie je ook bij de regionale kranten. De klacht die zij altijd krijgen, is dat er te weinig nieuws over de eigen woonplaats in staat. Want dat is wat mensen willen lezen.

Het grote voordeel van lokale omroepen is dat ze al heel lokaal georiënteerd zijn. Dit in tegenstelling tot de regionale omroepen, die een veel groter gebied moeten bedienen waardoor de anonimiteit in de berichtgeving toeneemt. Daarom zouden de lokale omroepen veel meer urgentie moeten krijgen vanuit de overheid dan de regionale omroepen. Maar het is op dit moment precies andersom. Regionale omroepen zijn volledig geprofessionaliseerd terwijl lokale omroepen grotendeels vrijwilligerswerk is.

Er zit volgens mij ook een politieke dimensie aan. Op lokaal niveau liggen heel veel politieke taken. Die zijn de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Daarmee is de functie van de lokale omroep ook veel urgenter geworden. Ook qua gemeenschapsoverbouw is de omroep op het lokale niveau veel belangrijker geworden. Maar dat alles zie je niet terug in het beleid.

Goede lokale journalistiek kost gewoon geld.

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek heeft een aantal rapporten gemaakt waaruit blijkt dat de kwaliteit van de lokale journalistiek afneemt en dat die van een bedroevend niveau is. Maar er gebeurt eigenlijk helemaal niks mee. Het mediabeleid van de overheid moddert maar een beetje voort. Het gaat bijna altijd over de landelijke publieke omroep, de regionale omroep. Maar écht investeren op de plekken waar het nodig is, gebeurt totaal niet.

De grootste bedreiging voor de lokale omroepen is het feit dat mediagebruik steeds vaker online plaatsvindt. Als je daar als omroep onvoldoende in mee kunt gaan vanwege wettelijke kaders — of juist het gebrek daaraan — en vanwege een onrealistische vergoeding vanuit het Rijk, dan begin je achter te lopen. Het is juist heel belangrijk dat lokale omroepen in staat worden gesteld om zich heel goed te profileren op een manier die ook nieuwe doelgroepen aanspreekt.

Het verbaast me niet dat één op de drie lokale omroepen inmiddels in de financiële problemen zit. Als je heel weinig budget hebt, dan is het lastig om alles goed te organiseren, om er tijd voor vrij te maken. Voor een professionaliseringsslag is het ook belangrijk om zoveel mogelijk kennis te delen, zeker als het gaat om innovaties om allerlei doelgroepen te bereiken. Daarom is het ook belangrijk dat lokale omroepen kunnen gaan samenwerken. Dat zou je op structurele basis moeten willen.

Het Stimuleringsfonds heeft onderzocht dat 80 procent van de informatie op commerciële sites bestaat uit persberichten die gewoon worden doorgezet. Daar zit helemaal geen eigen werk in. Ze worden door bijna journalist-achtige mensen bij bedrijven en overheden gemaakt.

Er valt veel voor te zeggen om de lokale omroepen in de toekomst rechtstreeks door het Rijk te laten bekostigen en niet meer via gemeenten. Het Rijk staat net iets verder weg. Nu is het nog zo dat sommige gemeenten de wettelijke bijdrage niet eens willen betalen, terwijl andere gemeenten er juist extra in investeren. Dat creëert een ongelijkheid voor burgers, terwijl ze er via belastingen natuurlijk wel gewoon aan meebetalen. Het kan ook zomaar gebeuren dat als er verkiezingen zijn geweest en de samenstelling van de raad en college heel anders is geworden, dat al die subsidies weer verdwijnen. Met een bekostiging

vanuit de landelijke overheid heb je minder kans dat het zo grillig is. Ik snap ook niet waarom dat voor de lokale omroepen per se anders moet zijn geregeld dan voor de regionale omroepen.

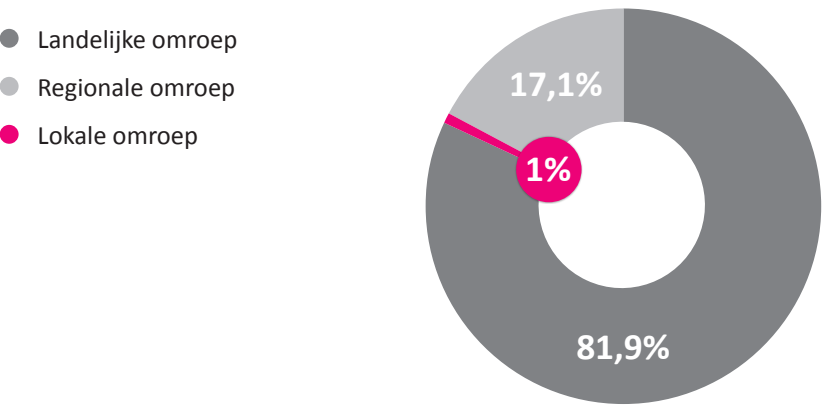
Ik geloof niet dat het belang van lokale omroepen voldoende ingezien wordt in Nederland. Ik vind het altijd verrassend hoe defensief er überhaupt over het mediabeleid wordt gesproken in de politiek. Ik heb het idee dat alles vooral zoveel mogelijk bij het oude moet blijven, terwijl de wereld om ons heen razendsnel verandert. Juist op mediagebied. We zouden de boel eigenlijk helemaal overhoop moeten gooien, en zeggen: 'Als we een budget hebben van een paar honderd miljoen van de overheid, hoe kunnen we dat geld het beste investeren? Waar zouden we het beste het geld aan uit kunnen geven om te bereiken wat we willen?' Als je dan bedenkt dat er op landelijk niveau heel veel media zijn, dat er op dat niveau heel veel nieuws aangeboden wordt en dat dat ook rendabel is, dan weet je dat daar niet de pijn zit. Juist op lokaal niveau, waar goede journalistiek net zo belangrijk is, is het heel moeilijk om professionele en onafhankelijke media aan de praat te krijgen en houden. De overheid zou daarom meer in de lokale omroep moeten willen investeren. De politiek zou meer moeten kijken naar de plekken in de nieuwsvoorziening waar de hiaten zitten, waar de problemen zitten.

Levensvatbaarheid

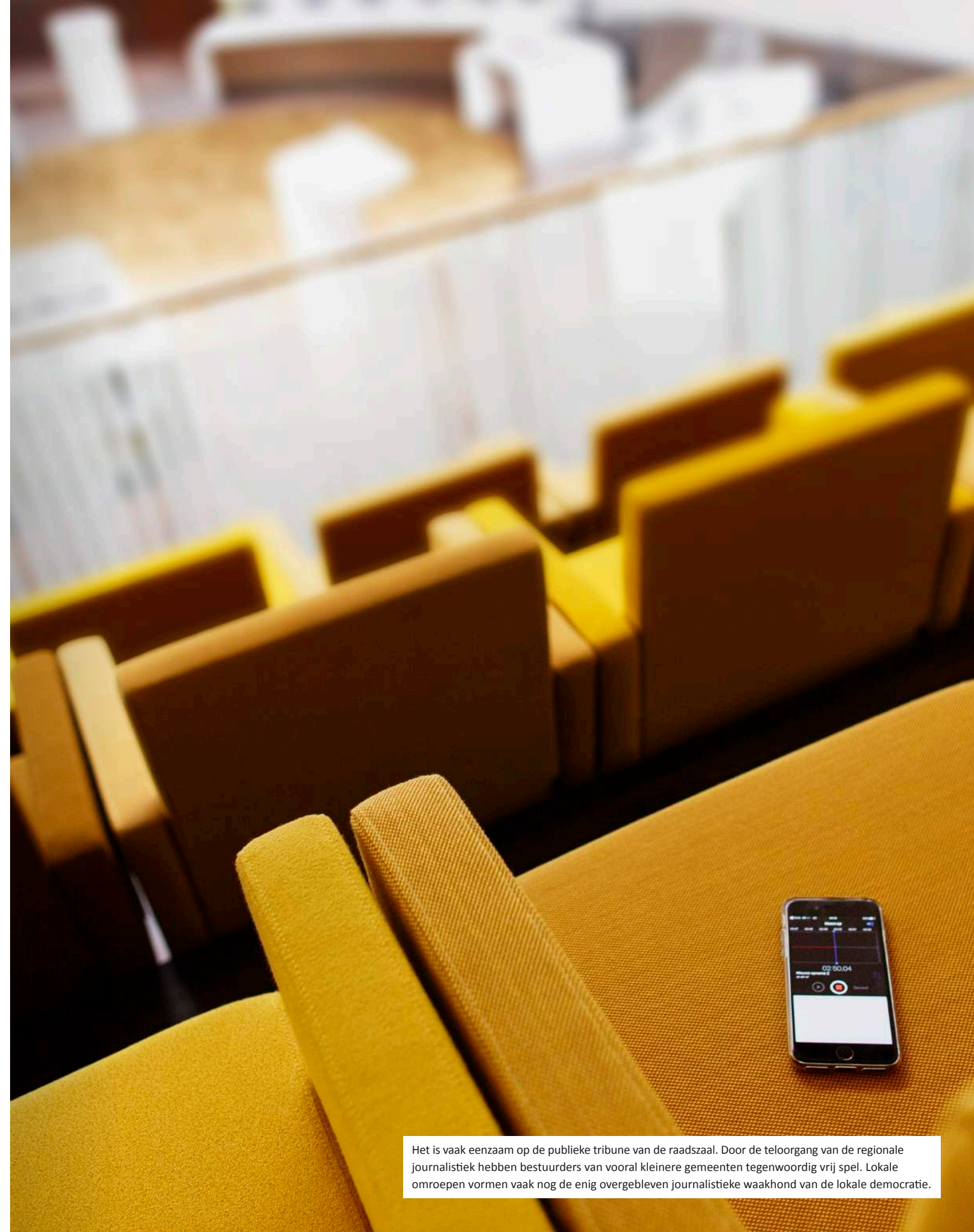
De Mediawet regelt de opdracht aan de lokale omroepen tot het verzorgen van een zogenoemd ‘Lokaal Toereikend Media-Aanbod’. Gemeenten bekostigen de lokale omroep, zodat op lokaal niveau een Toereikend Media-Aanbod kan bestaan. Maar de Mediawet is niet duidelijk over wat het begrip ‘toereikend’ precies inhoudt. Gemeenten geven dan ook op zeer wisselende wijze uitvoering aan de bekostigingsplicht. Bovendien zorgt de koppeling tussen de compensatie voor de lokale omroep in het Gemeentefonds en het aantal huishoudens in een gemeente in de praktijk voor een uitermate kwetsbare uitgangspositie van de meeste lokale omroepen. Dat geldt in het bijzonder voor omroepen in kleinere gemeenten. Een omroeporganisatie vraagt immers om een aanzienlijke basisinvestering, onafhankelijk van het aantal huishoudens dat er potentieel gebruik van maakt. De compensatie in het Gemeentefonds, als die al helemaal door gemeenten wordt uitgekeerd, dekt op dit moment niet eens de vaste lasten als huisvesting, auteursrechten en minimale apparatuur. Zo’n driekwart van alle lokale omroepen ontvangt minder dan 25.000 Euro per jaar. Ter vergelijking: één uur regionale televisie kost gemiddeld ongeveer 20.000 Euro. Het Commissariaat voor de Media concludeerde in 2016 dan ook niet voor niets dat inmiddels één op de drie lokale omroepen in een financieel zorgelijke situatie verkeert. Het is dankzij de vele vrijwilligers dat de lokale omroepen tot nu toe het hoofd boven water hebben weten te houden. Maar technologische ontwikkeling vergt voortdurende investeringen en specialistische kennis. De noodzakelijke middelen ontbreken om in te spelen op de snelle veranderingen in het medialandschap en de eisen die in dat kader aan omroep en vrijwilligers worden gesteld. Om tot een minimaal wenselijke kwaliteit van mediaproducten, journalistiek en bedrijfsvoering te komen, wordt slagkracht gemist in alle lagen van de lokale omroeporganisatie. In die zin loopt de lokale omroep letterlijk op tegen de grenzen van de vrijwilligersorganisatie.

Financiële bijdrage per huishouden (2015)

Bijdrage per huishouden per jaar in 2015 aan de landelijke (97 Euro), regionale (20 Euro) en lokale (1,14 Euro) omroep.

Het is veel makkelijker
om een tweet van de
gemeente door te sturen
of een flauwekulletje
op je site te zetten.
Precies daarom is de
Lokale Omroep, en een
helder kader over de
kwaliteit die we met
zijn allen verwachten,
zo noodzakelijk.

Het is vaak eenzaam op de publieke tribune van de raadszaal. Door de teloorgang van de regionale journalistiek hebben bestuurders van vooral kleinere gemeenten tegenwoordig vrij spel. Lokale omroepen vormen vaak nog de enig overgebleven journalistieke waakhond van de lokale democratie.

Kwaliteitscriteria

Alhoewel de toereikendheid van het media-aanbod per gemeente kan verschillen, zijn wel degelijk een aantal algemene uitgangspunten van toepassing. Met steun van de VNG hebben de omroepen deze uitgangspunten van het Lokaal Toereikend Media-Aanbod uitgewerkt in concrete kwaliteitscriteria die gemeenten en omroepen houvast bieden bij de vraag wat onder een Toereikend Media-Aanbod moet worden verstaan en hoeveel dat mag kosten. Centraal staat een professioneel aangestuurde en goed zichtbare lokale omroep, functionerend in de directe woon- en leefomgeving van burgers, met continuïteit van informatieve en opiniërende kwaliteitsprogramma's op radio en tv, met actuele websites en levendige aanwezigheid op sociale media. De bijbehorende kwaliteitscriteria hebben onder andere betrekking op de soort content, de technische kwaliteit van de producties en uitzendingen, de distributie en het bereik. Deze criteria zijn door de sector vastgesteld en vertaald in een keurmerk. Dit helpt alle betrokken partijen — lokale omroep, gemeenten, Rijk — om de komende jaren de juiste condities te creëren voor een relevante en levensvatbare Lokale Publieke Omroep.

Normbegroting

Om de kosten van het Lokaal Toereikend Media-Aanbod te objectiveren, is een normbegroting opgesteld die inzichtelijk maakt wat het minimum benodigd budget is dat een lokale omroep nodig heeft om te kunnen voldoen aan de bijbehorende kwaliteitseisen. Aan de totstandkoming van de normbegroting hebben de belangrijkste stakeholders meegewerkt, waaronder de omroepen zelf, de VNG, individuele gemeenten, het ministerie van OCW en het Commissariaat voor de Media. Voor de normbegroting zijn de jaarrekeningen van verschillende lokale omroepen in aanmerking genomen. Uitgaande van de praktijk van deze omroep-organisaties is berekend dat voor het verzorgen van een Lokaal Toereikend Media-Aanbod minimaal 800.000 Euro nodig is. Naast vaste lasten en de kosten voor apparatuur is daarbij uitgegaan van negen voltijds professionele krachten aangevuld met vijftig tot honderd vrijwilligers en minimaal vier stagiair(e)s.

Met een wettelijk vastgelegd Lokaal Toereikend Media-Aanbod en de benodigde 30 miljoen extra investering kan de overheid heldere randvoorwaarden scheppen voor de lokale omroep en er eerlijke eisen aan stellen.

Bort Koelewijn

Burgemeester van Kampen

Er wordt een groot aantal eisen gesteld aan de lokale omroepen om in een Lokaal Toereikend Media-Aanbod te voorzien. Je ziet in die ontwikkeling duidelijk een verschuiving van een verdrukte lokale omroep die is ontstaan uit zendamateurs, naar een essentiële laag in het mediabestel die steeds wezenlijker wordt voor het functioneren van de lokale democratie. Dat is een ontwikkeling van de laatste tijd waarin we zien dat gemeenten groter zijn geworden en veel meer taken hebben gekregen. Denk maar aan de uitvoering van de WMO of de nieuwe Omgevingswet. Daarbij komt het erop aan hoe je als gemeente communiceert met je inwoners en je bedrijfsleven. Het is cruciaal dat je kritisch en onafhankelijk door de media kunt worden gevolgd. Als dat niet goed door de overheid wordt gefaciliteerd, dan zullen zeker de meer taaie of droge onderwerpen minder goed voor het voetlicht worden gebracht. De kans is dan groot dat de samenleving afhaakt, nog meer afhaakt dan het nu al doet waar het gaat om de betrokkenheid bij het bestuur en het maken van politieke keuzen.

Met de lokale omroep hebben veel gemeenten voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten. Zolang het om amateurisme gaat is dat verantwoord. Het zijn vrijwilligers die het doen, mensen die hun hart bij de lokale omroep hebben. En daarvoor ben ik ze zeer dankbaar. Maar op het moment dat je daar van overheidswege duidelijker democratische- en kwaliteitseisen aan gaat stellen, dan merk je dat het bedrag dat gemeenten daarvoor via het Gemeentefonds krijgen ontoereikend is.

Extra geld van de gemeente voor de lokale omroep zal veel discussie in de gemeenteraad geven, zeker als de financiële positie van de gemeente onder druk staat. Er zal vanuit het Rijk dan ook echt meer geld bij moeten. Ik denk ook dat in gemeenteraden vragen zullen worden gesteld over de ondersteuning van rijkswege in dit verband. Er zal bijvoorbeeld kritisch worden gekeken naar de middelen die de landelijke en regionale omroepen krijgen. En dan het enorme verschil met de compensatie voor de lokale omroepen.

Tegelijkertijd houden gemeenten niet zomaar de hand op. We laten nadrukkelijk zien dat we samen met de sector een hele beweging aan het maken zijn. Dat we heel expliciet over de grenzen van de eigen gemeenten heen kijken als het gaat om het vinden van oplossingen voor de versterking van de lokale omroepen en het realiseren van een Lokaal Toereikend Media-Aanbod.

De financiële zorg voor de lokale omroep is breder dan alleen een lokaal belang want het staat of valt met het staatsrechtelijke principe van de representatieve democratie. Zolang we dat met elkaar overeind willen houden en ook iets met elkaar willen doen om de kloof tussen burger en bestuurder te dichten, dan is het belangrijk dat wij heel zorgvuldig omgaan met de randvoorwaarden om het stelsel van de lokale omroepen op een goede manier te laten functioneren.

Het vrijwilligerswerk van de lokale omroep staat ook onder druk. Vrijwilligerswerk heeft

professionele ondersteuning zodat mensen zich geen zorgen hoeven te maken over praktische zaken, zoals verouderde en versleten apparatuur. Dat ze over goed materiaal beschikken en op een goede manier worden aangestuurd als het gaat om de programmering.

Dat wil niet zeggen dat we alle vrijwilligers door professionals zouden willen vervangen. Dan wordt het onbetaalbaar. Zoals ook raadsleden vrijwilligers zijn, zo zijn vrijwilligers bij een lokale omroep ook mensen die met hart en ziel betrokken zijn bij wat er in de lokale gemeenschap leeft. En die het belangrijk vinden om bepaalde thema's voor het voetlicht te brengen. Dat betekent dat je als journalist echt deel uitmaakt van de lokale gemeenschap en de verbindingen kunt leggen. Niet alleen met de politiek maar ook met sportverenigingen, met scholen enzovoort. Dat je weet wat daar leeft. Dat is een cruciale functie die alleen een lokale omroep kan vervullen.

De lokale omroep is geen 'net echte' omroep, maar heeft een eigen taak en format. Er gelden wellicht andere kwaliteitseisen, maar dat betekent niet dat het daarom ook maar zo goedkoop mogelijk moet.

Het Lokaal Toereikend Media-Aanbod wordt niet concreet gemaakt in de Mediawet, ook niet hoe en door wie het wordt vastgesteld. De lokale omroepen willen daarom een nadrukkelijker verwijzing in de Mediawet naar de afspraken tussen de omroepen en de VNG over de invulling van dat Toereikend Media-Aanbod. Ik zie dat als een publieke legitimatie. Het raakt echt aan het staatsrechtelijke bouwwerk van de democratie

en ik denk dat we daarin een rechtvaardiging vinden om er wettelijke piketpalen bij te slaan. Je zegt ermee: dit zien wij als het publieke belang van de lokale omroep. Dat het democratisch functioneren van de lokale gemeenschappen geborgd blijft. Daarbij zie ik ook een rol voor het ministerie van Binnenlandse Zaken. De borging van een goede lokale omroep mag niet afhankelijk zijn van gemeente tot gemeente. Daarnaast doet zich de vraag voor wat gemeentebesturen dan nodig hebben. De middelen die nu voor de lokale omroep — theoretisch — beschikbaar zijn, vind ik te minimaal.

Maar dat betekent ook dat je met alle betrokkenen het gevoel van urgentie moet hebben. Dat dit een thema is waar we iets mee willen en moeten. De discussie over een Lokaal Toereikend Media-Aanbod is in veel gemeenteraden nog nooit gevoerd. Die moet wel gevoerd gaan worden. Ik ben er blij mee dat allerlei portefeuillehouders en colleges van B&W zich deze thematiek eigen maken en daarover in gesprek zijn met de lokale omroepen. Maar het zou heel erg helpen als wethouders dan niet meteen met zorgelijke gezichten kijken omdat ze het niet zien zitten om voor extra geld bij de gemeenteraden aan te kloppen. Als je door de landelijke wetgever wordt ondersteund en je krijgt ook nog extra financiële middelen, dan wordt het makkelijker om die discussie ook lokaal te voeren en om te zeggen: zo willen wij het.

De lokale omroep vraagt 30 miljoen extra voor het geheel. Het zou ons allemaal zeer helpen, ook voor de discussie met gemeenteraden, als er op dat vlak nu echt iets gaat gebeuren. Want nu heb ik de indruk dat we in een woestijn een bloementuin moeten gaan aanleggen.

Afgelopen zaterdag ben ik in mijn gemeente nog een honderdjarige mevrouw gaan feliciteren en zij vertelde dat ze heel veel op de iPad doet. Ze komt niet zo vaak meer buiten maar door de

lokale omroep kan zij zien welke evenementen er zijn, waar iets belangrijks is gebeurd. Als er iets opvallends is, maakt zij het mee. Dat doet de regionale omroep natuurlijk niet. De lokale omroep zorgt voor veel meer binding. Landelijk, regionaal en lokaal moet niet losgeknipt zijn als drie losse punten. Het is als één koord met drie stevige knopen.

De lokale omroep vraagt 30 miljoen extra voor het geheel. Het zou ons allemaal zeer helpen als er op dat vlak nu echt iets gaat gebeuren. Anders doen we wel een heel groot beroep op de vrijwilligers en de vrijwilligheid.

Regionale omroepen zouden zich minder moeten opstellen alsof zij overal over zouden gaan. Ik zie de toekomst met de drie lagen in het bestel vooral als een samenwerkingsproject tussen de zenuwen in de lokale samenleving — want daar gebeurt het — en wat er bovenlokaal en nationaal kan worden opgepakt. De regionale omroepen zouden veel meer kunnen hebben aan informatie die lokaal wordt opgehaald. Iedere medewerker van een lokale omroep is ook een ambassadeur voor de regionale omroep. We moeten wat dat betreft zoveel mogelijk komen uit de sfeer van bedrijfseconomische belangen. Ik begrijp dat een directeur van een regionale omroep zijn organisatie in stand wil houden en er een bedreiging in ziet als er meer middelen naar de lokale omroep zouden gaan. Maar volgens mij moeten die deuren worden opengezet, zodat er veel meer uitwisseling kan plaatsvinden.

Regionale omroepen kunnen daarbij juist heel veel baat hebben bij een gezonde lokale omroep en bij kwalitatief goede lokale content die daarmee aangeleverd wordt naar de regio toe.

Als ik naar de lokale commerciële media kijk, dan hebben die niet direct een focus op een goede en zorgvuldige weergave van wat zich in het politieke klimaat afspeelt. Ze geven zich veel meer rekenschap van waar het publiek belangstelling voor heeft. En ze maken het zo dat de mensen het leuk vinden of heel bijzonder vinden. Je merkt daarin dat men de oren naar de adverteerders laat hangen, en daardoor nemen andere aspecten een plek in die ik jammer vind. Ik voorzie duidelijk bij verschillende media dat men meer klantgericht aan het worden is, en klantgericht wil nog niet zeggen dat je daarmee het openbaar belang dient. Wat het Lokaal Toereikend Media-Aanbod afdwingt, is een kritische en open verslaglegging, zonder dat je direct rekening moet houden met andere dan de publieke belangen.

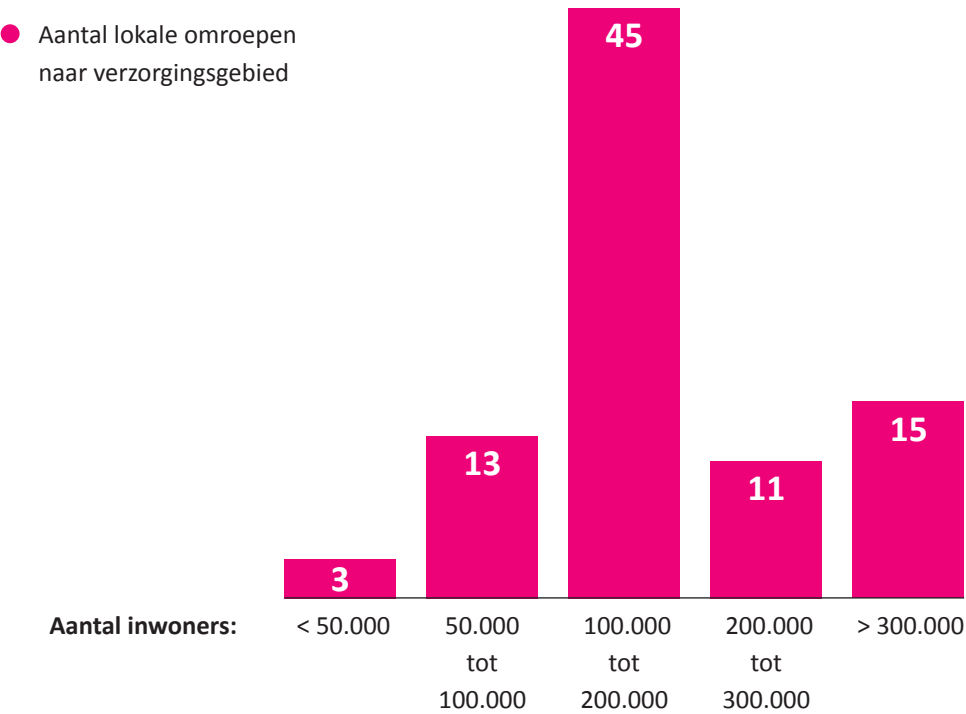
Regionale omroepen zouden zich minder moeten opstellen alsof zij overal over zouden gaan. Landelijk, regionaal en lokaal is als één koord met drie stevige knopen.

De lokale omroep is geen ‘net echte’ omroep, maar heeft een eigen taak en dus ook format. Er gelden daarom wellicht andere kwaliteitseisen. Maar dat betekent niet dat het daarom ook maar zo goedkoop mogelijk moet. Vrijwilligers vormen het hart van de lokale omroep en zullen dat altijd doen, maar er moeten ook professionals kunnen

zijn die verstand hebben van goed materiaal en die ervoor zorgen dat het goed werkt. Op het moment dat je als vrijwilliger goed wordt begeleid of dat je een opleiding krijgt, dan voel je je sterker. Dan kun je nog mooiere reportages maken. En daar is men trots op. We zien niet voor niets dat heel veel mensen die als vrijwilliger bij een lokale omroep beginnen, deze ervaring uiteindelijk als springplank gebruiken om in de media een eigen plek te vinden.

Als de gevraagde extra 30 miljoen Euro per jaar er niet komt dan doen we wel een heel groot beroep op de vrijwilligers en de vrijwilligheid. En dan moeten we ons afvragen of de serieuze eisen die wij stellen bij het Lokaal Toereikend Media-Aanbod wel eerlijk worden gesteld. Is wat we van vrijwilligers verwachten wel billijk als we daar geen geld voor over hebben. Er is door een werkgroep gekeken naar lokale omroepen die nu goed functioneren, die een prima Lokaal Toereikend Media-Aanbod verzorgen. Op die ervaringen is een inschatting van het benodigd budget gemaakt. Het is niet zomaar een bedrag dat bedacht is. Dat er wat moet gebeuren is voor mij volstrekt helder. Dan kom je pas tot iets. Met een wettelijk vastgelegd Lokaal Toereikend Media-Aanbod en de benodigde 30 miljoen extra investering kan de overheid heldere randvoorwaarden scheppen voor de lokale omroep en er eerlijke eisen aan stellen.

Beoogd aantal lokale omroepen in 2020

Meer dan de helft van de lokale omroepen verzorgt straks een Lokaal Toereikend Media-Aanbod in een streek met gemiddeld 150.000 inwoners. De kleinste streken bestaan uit de Waddeneilanden en enkele Zeeuwse eilanden. De streken tussen 50.000 en 100.000 inwoners zijn met name te vinden in de landelijke gebieden in Groningen, Friesland en Drenthe. In streken met meer dan 300.000 inwoners is veelal sprake van stadsomroepen.

Schaalvergroting

Om overal in Nederland een Lokaal Toereikend Media-Aanbod betaalbaar te maken, is een vermindering van het aantal lokale omroepen onvermijdelijk. Door samen te werken kunnen lokale omroepen voor meerdere gemeenten het media-aanbod verzorgen. Daarmee wordt het afzetgebied vergroot, de journalistieke kwaliteit versterkt en de financiële armslag verbeterd. Door zich te richten op de streek in plaats van een enkele gemeente kunnen omroepen meer continuïteit en professionaliteit bieden dan de huidige 260 versnipperde (kleinschalige) initiatieven. Zo kan meer geld vrijgemaakt worden voor het maken van lokale content. Samenwerking of fusie maakt het bovendien makkelijker om betaalde professionele coördinatie en ondersteuning te regelen. Het verweven van de algemene organisatie en het bundelen van voorzieningen, technische faciliteiten en nieuwsredacties van de omroepen levert financiële armslag. Er kan met professionelere apparatuur worden gewerkt die meer mogelijkheden biedt en efficiënter kan worden benut. Programma’s kunnen worden uitgewisseld of samen gemaakt. De scholing van medewerkers kan worden gecombineerd en er kan voor elkaar worden ingesprongen als er mensen uitvallen.

Streekomroepen

In overleg met de VNG en het ministerie van OCW hebben de lokale omroepen een landkaart opgesteld die leidend is bij de geleidelijke omvorming van de huidige 260 individuele omroepen naar ongeveer 80 gefuseerde of samenwerkende lokale ‘streekomroepen’ met een verzorgingsgebied van gemiddeld iets meer dan 200.000 inwoners. Niet langer vormen de lijnen op de bestuurlijke kaart de grens van een lokale omroep, maar de ‘natuurlijke habitat’ van de burger: de sociaal-culturele en economische omgeving waarin iemand woont, leeft, werkt en recreëert. Het verzorgingsgebied van een lokale omroep sluit naadloos aan bij de leefomgeving van de burger. De streekindeling, zoals die door de sector is vastgesteld, is hier zoveel mogelijk op ingericht, zonder af te dingen op de lokale kwaliteit en bereik. De extra benodigde investering vanuit de overheid bedraagt 30 miljoen Euro. Daarvoor kan in alle 80 streken een Lokaal Toereikend Media-Aanbod worden gegarandeerd.

Niet langer vormen de lijnen op de bestuurlijke kaart de grens van een lokale omroep, maar de ‘natuurlijke habitat’ van de burger: de sociaal-culturele en economische omgeving waarin iemand woont, leeft, werkt en recreëert.

Overzichtskaart samenwerking van de lokale omroepen in streekverband

In totaal zijn iets meer dan 80 streken vastgesteld waarbinnen de samenwerking van lokale omroepen de komende jaren vorm moet gaan krijgen. In ongeveer de helft van deze streken is de samenwerking van lokale omroepen al een feit. In ruim 30 streken hebben de lokale omroepen bevestigd dat ze tot een streekomroep wensen te komen. In de overige streken bevinden de omroepen zich nog in een oriënterende fase. In 2020 zullen alle 260 lokale omroepen zijn opgegaan in ongeveer 80 streekomroepen.

Samenwerkings- en coördinatieorgaan

Lokale omroepen werken niet alleen samen op streekniveau, maar ook landelijk. De stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO) — het samenwerkings- en coördinatieorgaan voor de Lokale Publieke Omroep — ondersteunt lokale omroepen op diverse terreinen om de sector verder te professionaliseren en om de kwaliteit van de producties van lokale omroepen te verbeteren, zodat zij op het gebied van onder andere journalistieke kwaliteit kunnen voldoen aan de eisen van een Lokaal Toereikend Media-Aanbod. Namens de omroepen voert de NLPO bovendien de onderhandelingen met Buma/Stemra en Sena. Daarnaast levert zij diensten ten behoeve van de centrale distributie van lokale radio- en televisiekanalen naar alle pakketaanbieders in Nederland, en bereidt zij de centrale inkoop voor van lokale advertentiemogelijkheden door landelijke adverteerders. Een belangrijke ambitie van de NLPO is de realisatie van een technische infrastructuur, waardoor lokale omroepen onderling content kunnen uitwisselen en een koppeling met de regionale omroepen (en de NOS) mogelijk wordt.

Platform voor burgerjournalistiek

Lokale burgerjournalisten organiseren zich vaak online en maken gebruik van sociale media en goedkope apparatuur. Het voordeel van deze manier van organiseren is dat ze makkelijk veel mensen aan zich binden. Ze beschikken echter meestal niet over de tijd en de professionaliteit om informatie te duiden en te toetsen. Dat is een belangrijke taak die tegenwoordig steeds minder vanzelfsprekend is. Nepnieuws of berichtgeving met laster en leugens is een gevolg van de versplintering van het medialandschap en de commercialisering en ideologisering van de media. In een tijd dat iedereen van alles vindt, zegt en schrijft, blijft de lokale omroep feiten checken, content selecteren, keuzes maken en context bieden. De lokale publieke omroepen bieden bovendien een professioneel platform waar burgers ook zelf terecht kunnen met een goed geschreven verhaal of ingestoken nieuwsbericht. Er staat een lokale journalistieke infrastructuur klaar om U tegen te zeggen. 17 miljoen inwoners zijn aangesloten. Die publieke infrastructuur kan nog veel beter worden benut als de lokale omroepen daartoe in de gelegenheid worden gesteld.

Hoe veilig mensen zich voelen in hun gemeente, is van grote invloed op de ervaren leefbaarheid. De Lokale Omroep bericht over specifieke lokale veiligheidsissues en de rol van de lokale politie, diens bereikbaarheid en verbondenheid met de streek.

Aad Oudeman

Voorzitter streekomroep van West-Friesland

Er moet echt meer geormerkt geld naar de lokale omroepen. Ik zou anders niet weten hoe we invulling zouden moeten geven aan het Lokaal Toereikend Media-Aanbod, zelfs niet nu wij met zeven lokale omroepen zijn gefuseerd. We ontvangen nu vanuit alle betrokken gemeenten Hoorn, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec [totaal circa 90.000 huishoudens - red.] een budget van in totaal 110.000 Euro. Dat is wat de gemeenten voor de lokale omroep ontvangen uit het Gemeentefonds. Dat is natuurlijk te bizar voor woorden. Door de lokale omroepen en VNG is berekend dat, om een Lokaal Toereikend Media-Aanbod voor een streek als deze te kunnen verzorgen, een omroep toch tenminste zo'n 800.000 Euro nodig heeft. Er zit nog steeds een gapend gat tussen wat men van ons vraagt en wat de gemeenten feitelijk aan middelen beschikbaar kunnen stellen. Het betekent dat we zelf het gat moeten dichten en dat we voornamelijk bezig zijn met overleven in plaats van met journalistieke programma's.

De regionale en lokale omroepen worden heel vaak in één adem genoemd, maar wij zijn in heel veel opzichten niet hetzelfde. We werken wel samen met de regionale omroep in Noord-Holland, bijvoorbeeld door content uit te wisselen. Dat gaat vooral om lokale content, omdat wij als lokale omroep veel meer voeling hebben met wat er echt lokaal gebeurt.

De regionale omroep heeft zijn activiteiten eerst heel erg gecentraliseerd in Amsterdam en toen zijn ze de regio een beetje vergeten. Een paar jaar geleden zijn ze daarop teruggekomen en nu maken ze goed gebruik van ons. Maar wij zijn hier op de eerste plaats voor deze streek, niet voor de provincie. Zij hebben behoefte aan lokale informatie voor hun berichtgeving op regionaal niveau en wij kunnen dat voor hen genereren. Ze maken ook gebruik van de lokaal aanwezige krachten om de haarvaten van de samenleving te bereiken. Wij zijn degene die de contacten hebben met de bestuurders en met de voetbalclub, met de toneelvereniging en de gemeente.

Het lastige punt in zo'n samenwerking blijft de beperkte continuïteit en betrouwbaarheid die we kunnen bieden. We hebben in Hoorn een columnist die elke week schrijft over wat er in de gemeenteraad gebeurt. We maken er ook veel items over lokale bestuurders en nodigen lokale politici in de studio uit. Dat gaat dus goed. Maar naast Hoorn hebben we nog zes gemeenten te bedienen. Dat betekent zeven keer per week een raadsvergadering van tenminste drie uur op een avond. Van acht tot elf, misschien wel twaalf uur. En dan moet je het ook nog gaan zitten uitwerken. Ben je bijna zeven keer een hele dag kwijt. Het is dan veel makkelijker om een tweet van de gemeente door te sturen, maar dat is niet waarom je als overheid belastinggeld steekt in een lokale

omroepvoorziening. Precies daarom is een helder kader over de kwaliteit die we met zijn allen verwachten en de noodzakelijke bekostiging zo belangrijk. Om een echt betrouwbare samenwerkingspartner te zijn, moeten wij als lokale omroep wel in staat gesteld worden om kwaliteit te kunnen leveren.

Door bezuinigingen van de gemeente hebben we de reiskostenvergoeding moeten afschaffen voor verslaggevers die naar sportwedstrijden gingen. Het is hun hobby, dus die mensen blijven het doen. Maar eigenlijk deed mij dat heel veel pijn.

De eis van professionaliseren betekent ook dat je een paar mensen in dienst moet kunnen nemen, in ze moet investeren. Wie neemt het risico op zich om met meerdere journalisten arbeidscontracten af te sluiten als je maar 100.000 Euro aan inkomsten hebt? Wat kun je daarmee? En dan heb je ook nog je apparatuur te onderhouden. We kunnen op dit moment medewerkers nauwelijks een onkostenvergoeding geven als ze ergens naar toe gaan voor een reportage. Toen de bezuinigingen van de gemeente Hoorn ook op ons budget van invloed werden, hebben we de reiskostenvergoeding moeten afschaffen voor mensen die naar sportwedstrijden gingen voor verslaggeving. Het is hun hobby dus die mensen blijven het doen. Maar eigenlijk deed mij dat heel veel pijn.

We hadden hier een contentmanagementsysteem in gebruik dat in elkaar was gezet door een jonge

vrijwilliger. Met dit systeem wordt ook onze website gevuld. Maar deze jongen is naar Amsterdam gegaan voor zijn studie en voor elke vraag moesten we vervolgens naar hem toe. Dat werkte niet, hoezeer ik ook waardeer hoe hij het heeft gemaakt. Dus hebben we besloten om een professioneel systeem te gaan gebruiken. Maar het extra geld dat dat kost gaat wel meteen ten koste van de programmering.

Als er geen onafhankelijke journalistiek meer is die nog kritisch durft te kijken naar wat er gebeurt in deze streek, dan worden we overspoeld door reclameboodschappen en door aanbieders van content namens bedrijven. Dan wordt het allemaal commercieel en dan is mijn grote vrees dat mensen niet meer weten wat ze wel of niet moeten geloven.

Ik sta nog steeds achter de beslissing om in West-Friesland een streekomroep te maken. Inwoners merken als het goed is al het verschil. We kunnen meer aandacht geven aan hun bredere leefomgeving. West-Friesland is een hele hechte streek om in te leven en wonen. Bij de WMO werken gemeenten al heel veel samen, de theaters werken samen, de voetbalclubs spelen dwars door elkaar heen. Bij ons is Hoorn een centrumgemeente, Enkhuizen is een centrumgemeente, maar ook de streek is voor de meeste inwoners gewoon een centrumgebied. Wat in Enkhuizen cultureel gebeurt is voor iedereen relevant. Als er in een

van de kernen een postkantoor sluit, dan gaat dat nieuws hier de gemeentegrenzen over. En als op de weg tussen Enkhuizen en Hoorn een opstopping is, dan is dat voor heel veel West-Friezen belangrijk, hoor! Of als de trein niet rijdt.

Wij zijn ook bezig met het ontwikkelen van een speciale app voor de omroep waarmee we direct kunnen communiceren met de kijkers en luisteraars die achter de radio of tv zitten. Dat versterkt onze band met de streek en de bewoners nog veel meer. Maar dat zijn allemaal uitdagingen die we nu nog alleen maar met vrijwilligers proberen te maken en die hopelijk in de toekomst beter door de overheid zullen worden gewaardeerd en ondersteund.

Onze streekomroep draait nog steeds volledig op vrijwilligers, terwijl het idee achter de streekvorming nu juist was om een professioneler bedrijfsvoering mogelijk te maken om een Lokaal Toereikend Media-Aanbod te realiseren. Door te fuseren hebben we ons budget iets vergroot maar het is nog steeds veel te weinig om de benodigde redactionele capaciteit in te huren. Redacteuren die je echt aan je organisatie kunt binden. Nu komen de betaalde krachten alleen vanuit de regionale omroep RTVNH, terwijl we ook heel graag zelf betaalde redacteuren aan ons willen kunnen binden die er in de eerste plaats voor de streek zitten. We willen verder iemand kunnen aanwijzen die verantwoordelijk is voor de facilitaire zaken, iemand die de kwaliteit in de organisatie kan borgen. En we willen verder ook zelf mensen kunnen opleiden via een samenwerkingsprogramma met andere lokale omroepen.

Lokale omroepen zijn altijd al een kweekvijver geweest voor talenten die hun loopbaan beginnen als vrijwilliger bij een lokale omroep en dan doormoeten naar banen bij regionale of landelijke omroepen. Als wij de redactie kunnen uitbreiden blijven we ook aantrekkelijk om nieuwe jonge talenten aan ons te binden.

Ruimte voor een fijnmazige Lokale Omroep

Er bestaat in Nederland een breed draagvlak voor de lokale omroep. Nagenoeg iedereen interesseert zich voor nieuws en achtergronden uit de eigen omgeving. De lokale omroep vervult bovendien een zichtbare functie in de lokale democratie, die door decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten steeds belangrijker wordt. Maar de sterke inhoudelijke motivatie voor een levensvatbare lokale omroep vertaalt zich niet automatisch in voldoende middelen om hem in te richten. De positie van vrijwel alle lokale omroepen is op dit moment uiterst kwetsbaar. Los van een paar grote gemeenten is geen enkele lokale omroep op dit moment in staat om een Lokaal Toereikend Media-Aanbod te realiseren. Eén week landelijke publieke omroep kost op dit moment hetzelfde als een heel jaar bekostiging van alle 260 lokale publieke omroepen bij elkaar. Deze verschillen zijn gigantisch. Het mediabeleid ging de afgelopen jaren vooral over de landelijke en de regionale omroepen. Écht investeren op de plekken waar dat het hardst nodig is, gebeurde niet. De overheid moet onderkennen dat de lokale omroepen een belangrijke rol kunnen en moeten vervullen binnen het publieke mediabestel, in het bijzonder in relatie tot de verschraling van het journalistieke aanbod op lokaal niveau. De mediawettelijke opdracht is immers voor alle drie de lagen in het bestel dezelfde. Lokale omroepen moeten daarom beter worden geëquipeerd om in het huidige medialandschap volwaardige invulling aan hun publieke opdracht te kunnen geven. Hier komen het belang van de burger als mediaconsument en het belang van de burger als belastingbetaler samen. Onderdeel van die opdracht is ook een oriëntatie op nieuwe rollen en mogelijke partnerschappen binnen en buiten de streek, onder meer ten aanzien van de borging van hyperlokale initiatieven en de samenwerking met regionale media-instellingen. Daarbij staat voorop dat de lokale omroep zich duurzaam moet kunnen blijven onderscheiden met een stevige worteling in de streek.

De Lokale Omroep in het publieke mediabestel

De lokale omroep bevindt zich met de streekvorming in een ontwikkelingsfase die vraagt om een doorontwikkeling, maar is daar gezien het ontbreken van voldoende middelen niet toe in staat. Er moet meer wettelijke duiding en financiële ruimte komen om hier daadwerkelijk iets aan te doen. Zo zal de ingezette schaalvergroting van de lokale omroep een nadere wettelijke basis moeten krijgen, net zoals dat bij de recente reorganisatie van de regionale omroepen het geval is geweest. Daarbij geldt allereerst dat het Lokaal Toereikend Media-Aanbod centraal moet komen te staan in de licentieverstrekking en bekostiging van een lokale omroep. Doordat de kwaliteitscriteria en de bijbehorende normbegroting inmiddels objectief zijn vastgesteld — en de streekindeling van de lokale omroepen hierop nauw is afgestemd — zouden omroepen die in de nieuw vastgestelde streek uitzenden in de toekomst voor hun basisfinanciering niet meer afhankelijk moeten zijn van het Gemeentefonds. In plaats daarvan kan het Rijk rechtstreeks zorgdragen voor de bekostiging via een begrotingsaanvraag van de NLPO bij het Commissariaat voor de Media. Deze wijzigingen brengen met zich mee dat de NLPO een duidelijker verankering in de Mediawet krijgt als het samenwerkings- en coördinatieorgaan voor de lokale publieke omroepen — vergelijkbaar met de RPO en NPO. De NLPO schept de randvoorwaarden voor een goed functionerend lokaal mediabestel en levert een structurele bijdrage aan de kwaliteit en continuïteit van de lokale publieke mediadienst.

Zo’n driekwart van
alle lokale omroepen
ontvangt op dit moment
minder dan 25.000 Euro
per jaar. Ter vergelijk:
één uur regionale
televisie kost gemiddeld
ongeveer 20.000 Euro.

Verhouding bekostiging voor de landelijke, regionale en lokale publieke omroep binnen de rijksbegroting (2015)

911 miljoen

Landelijke en regionale
publieke omroep

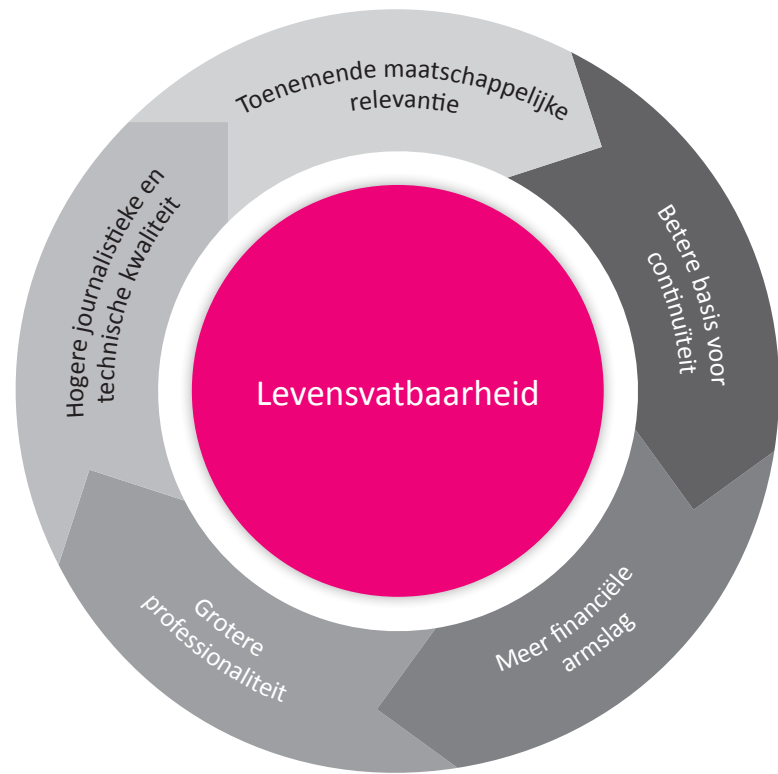

9 miljoen

Lokale publieke omroep

Aandeel van de rijksbegroting 2015 bestemd voor de bekostiging van de landelijke (756 miljoen) en regionale (155 miljoen) publieke omroepen, afgezet tegen het aandeel van de rijksbegroting 2015 bestemd voor de compensatie aan gemeenten via de Algemene uitkering van het Gemeentefonds 2015 ten behoeve van de lokale publieke omroepen (9 miljoen).

Levensvatbaarheid van de Lokale Omroep

Meer financiële armslag voor de Lokale Omroep leidt tot grotere professionaliteit, op basis waarvan een hogere journalistieke en technische kwaliteit van de programmering verwacht mag worden. Daarmee zal de maatschappelijke relevantie van lokale omroepen toenemen. Een relevante lokale omroep levert een solide basis voor nieuwe ondersteuning en meer diverse inkomsten, die op hun beurt weer bijdragen aan de continuïteit van individuele omroeporganisaties en de levensvatbaarheid van de lokale omroepsector als geheel.

Bekostiging

Voor de hoogte van de bekostiging conform de nieuwe streekindeling mag ervan worden uitgegaan dat een goed functionerende relevante lokale omroep met voldoende schaalgrootte in staat is een groter deel aan reclame- en sponsorinkomsten te verwerven. Daarnaast kunnen er inkomsten worden gegenereerd door de verkoop van programmamateriaal en kan er worden bespaard door de inkoop van collectieve diensten via de NLPO. Gemiddeld genomen zal ongeveer de helft van het budget benodigd voor een Lokaal Toereikend Media-Aanbod op deze manier kunnen worden terugverdiend. Voor de 80 streekomroepen, met een minimaal benodigd budget van 800.000 Euro voor het verzorgen van een Lokaal Toereikend Media-Aanbod, bedraagt de extra gevraagde overheidsbijdrage daarmee circa 30 miljoen Euro. De compensatie per huishouden die gemeenten nu nog ontvangen via het Gemeentefonds zal kunnen worden aangewend voor frictiekosten in de voorbereiding en aanloop naar de vorming van een streekomroep, en voor top-up financiering gericht op nieuwe lokale samenwerkingsvormen en experimenten.

Er staat een publieke
lokale infrastructuur
klaar om U tegen te
zeggen. Die moet niet
worden afgebroken
maar juist veel beter
benut.

De kloof tussen het aantal jongeren en ouderen dat op internet actief is, wordt snel kleiner. In 2016 kon 60 procent van de 75-plussers thuis het internet op, en de helft maakte er ook gebruik van (CBS, 2016). Ouderen bezoeken de website van de lokale omroep het meest voor nieuws en de nieuwsachtergronden.

Hailey Jane

Klas 4 Stedelijk Gymnasium

Ik denk eigenlijk nooit na over de lokale omroep. Hij is er gewoon. Daarom is er misschien weinig aandacht voor bij de politiek. Maar als de lokale omroep er niet meer zou zijn, dan zou ik niet weten waar ik sommige dingen nog kan vinden. En of ik het nieuws nog wel kan vertrouwen. Dat niet gewoon iemand nepnieuws aan het verzinnen is bijvoorbeeld. Van de lokale omroep weet je tenminste dat daar echte journalisten zitten en bekende presentatoren werken. Dat die ervoor hebben geleerd en zich moeten houden aan allerlei afspraken. Ze komen ook zelf uit de gemeente, dat merk je aan hoe ze vragen stellen. Ik zie ze wel eens filmen bij het stadhuis of hier in het winkelcentrum. Om programma's te maken krijgt de lokale omroep geld van de overheid, waardoor ze niet alleen maar dingen hoeven te doen om anderen te pleasen en om geld te verdienen. Ik vind het wel raar dat ze geld krijgen van de gemeente terwijl ze daar ook programma's over moeten maken.

Ik kan de lokale omroep niet makkelijk vinden, behalve op internet. Ik kijk eigenlijk vooral naar de landelijke zenders. RTL, NPO. Die programma's zien er allemaal wel veel professioneler uit. Bij de lokale omroep wordt heel veel herhaald, dan heb ik het snel gezien. Maar ik kijk meestal wel een paar uur per week, vooral op internet. Soms voor iets op school, maar ik vind het ook zelf gewoon leuk om te weten dat ergens iets is gebeurd. Het is denk ik ook voor oude mensen heel belangrijk. En voor mensen die nieuw zijn in het dorp. Dat ze het gevoel hebben erbij te horen en op de hoogte zijn. En voor het nieuws natuurlijk, bijvoorbeeld

als de brug niet meer dicht gaat of een brand met asbest laatst. Of toen ze een paar straten verderop een geldautomaat hebben weggehaald. Die dingen raken veel mensen hier in de omgeving en de lokale omroep kan daar dan misschien iets aan doen, aandacht voor vragen.

Ik zou vaker kijken als de lokale omroep leuker zou zijn. En niet alleen maar herhaling. Ik vind de programma's over politiek meestal saai. Er worden maar heel weinig interviews gemaakt met mensen van de gemeente of met buurtbewoners die het ergens niet mee eens zijn. Dat is echt zonde want dan kijk je ook niet meer.

Er zijn belangrijke dingen die gewoon naast je gebeuren, en dan weet je dat niet eens.

Dat het lokaal is vind ik juist goed. We kijken thuis altijd naar het 8 Uur Journaal en De Wereld Draait Door enzo, terwijl er belangrijke dingen zijn die gewoon naast je gebeuren, en dan weet je dat niet eens. En iedereen kijkt verder wel naar YouTube, maar daar staan bijna geen filmpjes op over de omgeving. Of ze zijn superslecht.

Ik snap wel dat lokale omroepen zeggen dat als ze niet meer geld krijgen ze geen goede programma's meer kunnen maken en dat er dan uiteindelijk ook niemand meer naar ze kijkt. Misschien kunnen ze anderen gaan helpen om

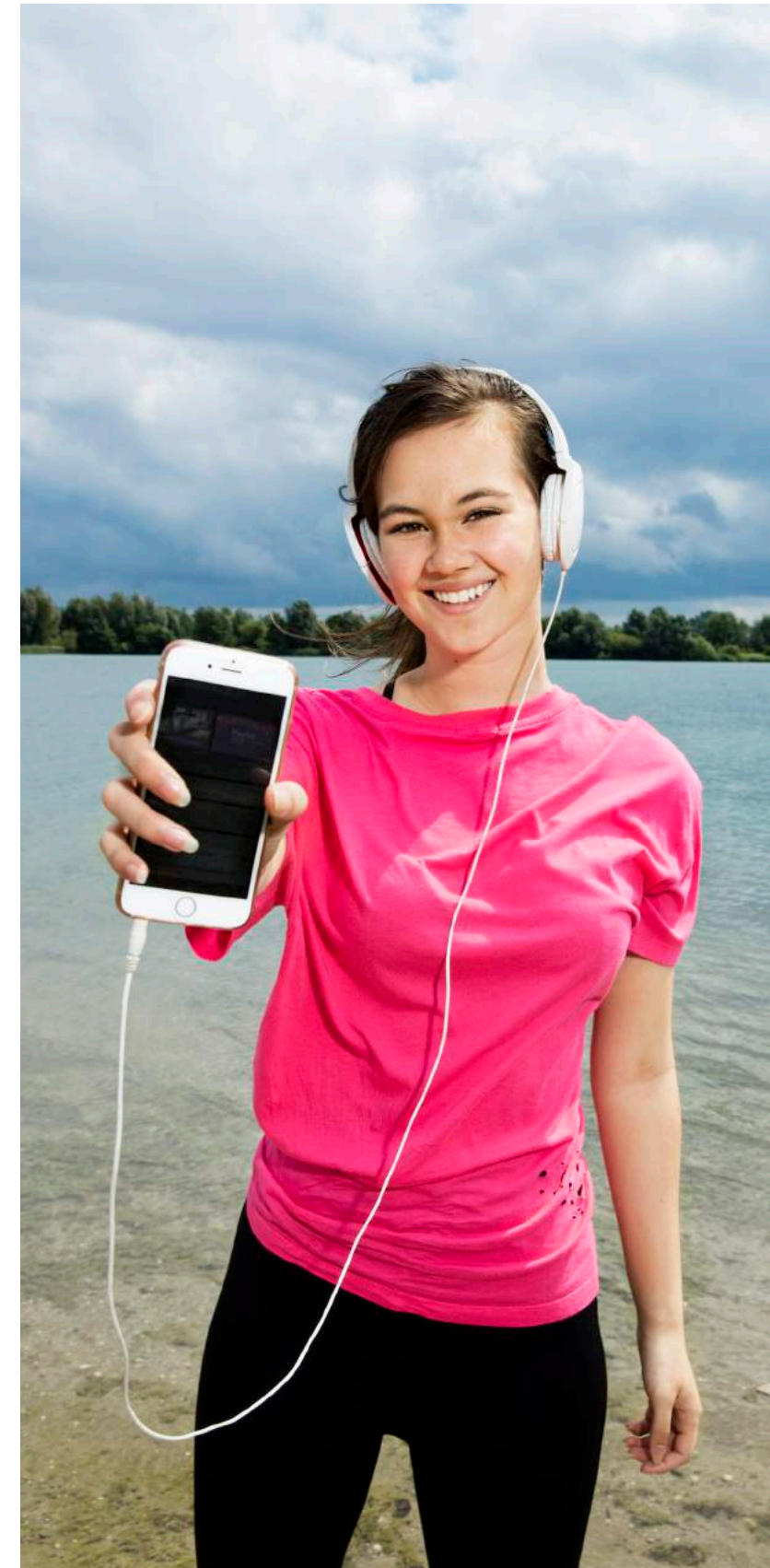
dingen te laten zien op de radio en tv. Ik ken een paar mensen die nieuws plaatsen in hun blog en op Facebook. Die kunnen misschien met de lokale omroep gaan samenwerken. De mensen van de omroep kunnen dan uitleg geven en ze hebben de goede spullen om te gebruiken. En dan wordt het nieuws ook interessanter dan als iedereen het maar zelf doet.

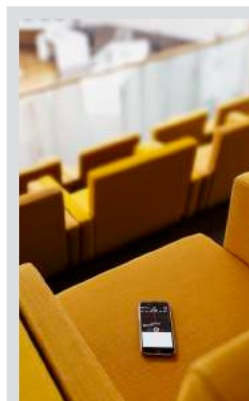
Iedereen kijkt naar YouTube, maar daar staan bijna geen filmpjes op over de omgeving. Of ze zijn superslecht.

Ik vind het slim als de lokale omroepen meer gaan samenwerken. Ik train drie keer in de week in een kleiner dorp verderop. En als ik daar iets over hoor vind ik dat leuk omdat ik daar niet zoveel van weet terwijl ik er wel heel vaak kom. Ik denk dat dat voor heel veel mensen geldt, dat je leven toch groter is dan alleen je eigen dorp.

Ik weet niet hoeveel de lokale omroep kost. Mijn moeder betaalde vroeger apart voor iedere radio in huis. Dat zou nu niet meer werken, want je weet nooit of iemand op de iPad bijvoorbeeld niet ook gewoon radio luistert. Ik betaal nu zelf voor Deezer en we hebben Netflix. Aan de lokale omroep betalen we niks volgens mij. Maar er moet wel geld vanuit de overheid voor blijven, vind ik.

Ik denk dat de lokale omroepen over tien jaar nog wel bestaan, als ze maar zichzelf blijven. Ik denk dat ze wel meer geld nodig hebben, want anders dan kijkt iedereen uiteindelijk toch naar de makkelijke programma's. Als ik moet kiezen tussen Deezer of de lokale omroep dan kies ik voor Deezer. Maar als de lokale omroep er gewoon is, dan zal ik daar ook naar blijven luisteren, dat weet ik zeker.

Samenstelling, tekst en eindredactie
Mondegreen Strategische Communicatie

Ontwerp
Studio Enkelvoud

Fotografie
Babet Hogervorst
Jordi Huisman

© 2017-2018
NLPO — www.stichtingnlpo.nl

De NLPO is het samenwerkings- en coördinatieorgaan
voor de lokale publieke omroepen in Nederland.